

LBRIS

We know
books

Călin Pinteă

Terapia prin cultură

Prefață de Ovidiu Șimonca

 MERIDIANE
PRINT

2021

Cuprins

Când schimbi „claviatura obișnuită a stărilor interioare”	5
Capitolul 1: Surâsul sterp din colivie	9
Capitolul 2: Vitralii incolore	31
Capitolul 3: Primul mugur de lumină	47
Capitolul 4: Mirul cărții, hrana sufletului	73
Capitolul 5: Zâmbet de soare	107
Capitolul 6: Culegători de stele căzătoare	159
Capitolul 7: Pe visători nu-i lasă visele să moară	187
Epilog	215

Capitolul 1

Surâsul sterp din colivie

Motto: „Cultura este un fel de hrană. Dacă te obișnuiești cu gustul ei, celelalte merinde își vor pierde din sațietate.”

Sunt femeie. Ca urmare, simt când *feminitatea* (a mea sau în general?) se află în pericol. Diferența dintre mine și celelalte (femei) e dată de faptul că atunci când eu decid să acționez, *fraierele* aleg să facă un pas în spate. De-ar fi după ele, ar trebui să umblăm în genunchi chiar și atunci când spălăm cu mopul pe jos ori împlânzim aspiratorul.

NU!!! Hotărât lucru, nu suntem slujnicele nimănui și nici pretexte pentru refulările bărbaților! Câtă vreme voi mai avea demnitate și vigoare, voi lupta din răzputeri împotriva despotismului cu pălărie!

Chiar nu înțeleg: oare de ce cad atât de ușor unele „dudui” în mrejele celor care nu vor decât să mai bifeze o poziție din listă? În ce mă privește, de-a lungul timpului am avut destui amorezi, dar niciodată nu m-am închinat în fața tipului de mascul bine bronzat, musculos, împlătoșat cu lenjerie intimă „Mister Big”, unde doar reclama mai spune ceva, că restul... Mi-am dorit să fiu independentă, sofisticată, chiar dacă uneori păream ciudată. Oricum, altfel decât ne văd marea majoritate a bărbaților: transpirate, zburdând cu pletele în vânt între mașina de spălat și cratiță, sacrificându-ne visele, cariera ori viața personală în favoarea unui mascul, a plozilor sau mai știu eu a căror iluzii umanitare. Mai mult decât atât, ne lăsăm (deliberat sau influențat?) atrase către elucubrații mistice care ne ignoră personalitatea, capacitățile și creativitatea. Ei bine, NU! În ce mă privește, prefer să fiu emancipată, vanitoasă, stăpână pe timpul, tabieturile și frivolitățile mele. Într-un fel, dacă vreți... *virgină*, însă într-un anume fel.

Disprețuiesc potecile bățătorite, rețetele, canoanele mulțimii obișnuite. Nu mă conformez lumii. Am o lume a mea.

Hm! „Egoistă” ar spune unii. „Fițoasă, îndrăgostită de propriile-i himere, la fel ca de cerceii din ureche”, ar cârcotii alții. Vă înșelați, dragilor! Tot ce-mi doresc este să-mi fie *mie* bine. Și pentru că nimeni nu se grăbește să-mi inducă o astfel de stare trebuie să-mi port singură de grijă.

De fapt asta și fac: țin cont în permanență de propria-mi imagine. La cei trei-zeci și... ceva de ani ai mei, nici n-are cum să fie altfel. Așa că orice ar fi, nu ies în lume fără manichiură îngrijită, fără să fiu fardată sau cu bateria telefonului descărcată. Am mereu o ținută impecabilă, asortată, chiar și atunci când îi încălzesc motanului meu porția de lapte. Imaginea nu e totul, dar cât de mult contează! Și apoi, micile detalii fac diferența, nu?

Cine sunt eu? Sunt o blondă vopsită cât se poate de autentic, cu ochi de pe-ruzea (grație lentilelor de contact cu care ne-a blagoslovit știința, printre altele). Folosesc constant rimel și farduri (de la 12 ani), precum și ruj, gel (de la 8 ani). Port pălării cu boruri largi, uneori bretele, ba chiar și pantaloni raiși la care asortez cravate. În buzunarul de la piept am permanent un portțigaret vintage și port ochelari de soare cu ramă înflorată. Râd arareori, mă mulțumesc destul de puține lucruri. Tresalt îndeosebi atunci când cireșa unui *Campari* bine frapat reușește să dea vieții o perspectivă luminoasă sau chiar mai mult: acel înțeles tainic pe care himerele ne ajută să îl identificăm în profunzimea tuturor lucrurilor.

Nu cred că sunt o fandosă doar pentru că îmi place să mă pun în prim-plan. Aleg să și vorbesc frecvent despre asta. La urma urmei, preocuparea unei ființe de a-și manifesta responsabilitatea pentru propriul aspect definește un epicentru de normalitate. Este legal? Este!

Deși sunt expertă în disimulare, mă deschid greu. Nu neapărat fiindcă insist să fiu intolerantă și nesuferită, ci mai degrabă din cauza bărbaților: ciudațiiăștia care ne văd interesante doar dacă suntem prinse în montura unei enigme cât mai greu de decriptat. Cine ar fi crezut că misterul bate sexualitatea? Și totuși e ade-vărat.

Da, sunt singură. Ignor deliberat faptul că vocația popasului prelungit în brațele solitudinii a devenit un *modus vivendi*, chiar dacă aud uneori scâncetul viorii dintr-o sală pustie de concerte. Deși rar, mă năpădesc câteodată amintiri amare ce-mi sporesc sentimentul singurătății. Ei și ce? Nu-mi pasă de trecut. Nu mă irosesc privind viitorul prin gâtul îngust al sticlei cu aduceri aminte. În plus, cum să nu te bucuri de eterna întâlnire cu tine însuși? De ce să alegi evazivul, ambiguitatea, chiar hazardul, în defavoarea unor fidelități confortabile? La ce bun să accepți pângărirea singurelor certitudini dovedite în decursul anilor? Pentru ce? Cui folosește?

Cu ceva timp în urmă am avut o relație. I-am satisfăcut tipului toate fanteziile; mi-am sacrificat timpul, ba chiar și unele capricii care ajunseseră să facă parte parte din ADN-ul meu. Urmarea? După nici trei luni s-a mutat înapoi acasă, la nevastă-sa. Cică nu voia să-mi sacrifice visele pentru ceva ce nu avea nicio șansă să se îplinească. Chiar așa? După tot ce făcusem pentru el, neglijându-mă uneori pe mine?

Dar nu-i nimic. Din povestea asta m-am învățat minte: nu-i voi mai scărpinga eu vreodată în ceafă, pe cei care au în dotare, cătușe matrimoniale. Din altă poveste am învățat că nu-i indicat să te încurci, nici cu cineva care abia își face intrarea în familia ta (mă rog, în cazul în care logodnicul verișoarei tale se înscrie în aceeași

categorie). Numai eu știu cât m-au spurcat toate neamurile pentru aventura asta, de parcă m-aș fi încurcat cu însuși Sanctitatea Sa, a Constantinopolului?! Așa se întâmplă când gura lumii transformă victima în agresor, fără să aibă habar cum stau lucrurile în realitate. De ce aș fi eu de vină dacă privirea lui de expert în cele *Șapte Trepte ale Păcatului* m-a ademenit cu grație *la un pahar de...*, făcându-mă să ajung pe nesimțite la *un pahar de...* în plus și apoi... la tot ce a mai urmat?

Nu știu de ce, dar am impresia că mai ales în ultima vreme, bărbații mă cam ocolesc. Cine știe? Poate temperamentul meu vulcanic o fi de vină?

Pe de altă parte, adevărul e că foarte rar am reușit să duc vreodată o escapadă sentimentală mai mult de o lună. Ah, da! Era să uit de vara nebună pe care am petrecut-o în rulota contorsionistului de la ciroul Globus. Pletele lui (slinoase, de cele mai multe ori) cu siguranță nu puneau la adăpost prea mulți neuroni; dar ce coapse avea, Dumnezeu! O splendoare! Îmi amintesc cum la despărțire mi-a scris pe cer cu fumigene: „*Ești muza mea, Monica!*” Ce mai conta că numele meu era puțin... diferit?

Una peste alta, n-am de ce să-mi fac probleme: slavă Domnului, balta e încă plină de pește. Așa că am ajuns nici să nu-mi mai doresc evadarea din acest vid afectiv, care a devenit a doua mea natură.

Trecutul? O rochie pe care am conștientizat că o pot schimba oricând cu alta, după bunul meu plac. Niciodată nu m-a preocupat prea mult să „cercetez” printre rămășițele zilelor de odinioară. Mai mult, de câte ori am hotărât să schimb macazul, am aruncat în spate cu nonșalanță, vechea șină. De-a lungul timpului, ca orice ființă carnivora care se hrănește cu trupuri străine, am bifat relații destule, dar nu m-am implicat serios în nici una dintre ele. Păi, ce? Să mi se facă rău de la atâta fericire? Da, am mai alunecat într-o parte sau alta, însă nu neaparat fiindcă mi-am dorit asta, ci pentru că asemenea derapaje devin normale, într-o societate atât de alunecoasă. De fapt, acuplarea nu are creier, ci doar memorie scurtă, personalizată în pierderea identității... acuplatorului.

Rezumând, n-am iubit, însă nici n-am suferit din iubire ca toate proastele care atunci când sunt abandonate, parcă-s niște găini fără cap ce aleargă prin curte de parcă le-ar fi lovit meteoritul. Apoi, să nu fim ipocriți: animalul din fiecare bărbat îl face să uite de fidelitate atunci când apare în peisaj o pițipoancă bine tunată, cu forme voluptoase. Mă rog... și la femei se întâmplă același lucru, doar puțin... altfel.

De ce să nu recunosc? Sunt femeie! Și ai domna suratelor mele, am același apetit atât pentru experiment, cât și pentru fantezie. Probabil dacă mi-aș modera puțin impulsurile primare, m-aș putea încadra în rândul tipelor neștiutoare, dar cu real potențial de creștere. Mă ajută și faptul că am fost mereu loială, uneori chiar mai multor bărbați odată. Desigur nu trebuie să transpire faptul că de-a lungul timpului am devenit expertă în a strecura câteva *ah*-uri sau *ia*-uri care să potențeze maxima mea implicare. Iar dacă mă concentrez puțin, reușesc să mă îndrăgostesc în mai puțin de cincisprezece minute! Ceea ce, să recunoaștem, este un cert exemplu de eficiență.

Știu, au trecut aproape șaisprezece ani de când am inaugurat *deceniul iubirilor de-o noapte*. Dar după cum am stabilit deja, asta tot nu mă face să-mi doresc o relație serioasă. Este ușor de intuit unde poate duce o implicare peste limita raționalului: la suprimarea propriei identități, prin volatilizarea certitudinilor. A fi liber înseamnă să ai autonomie de mișcare doar pe baza propriilor fidelități.

Trebuie să fi nebună să riști totul pentru cineva! O singură dată am încălcat acest principiu, atunci când m-am combinat cu un actor șomer care îmi lăsa sentimentul că are nevoie de mine, chiar dacă nu știa nici el de ce. Avea palmele reci, privirea pătrunzătoare, iar în afara faptului că era idiot și lipsit de talent, nu avea aproape niciun defect. Legătura noastră a durat aproape jumătate de stagiu, timp în care mi-am risipit aiurea mai multe potențiale partide, iar el a pierdut toate rolurile în care ar fi putut să joace. „Ești un imn tăcut închinat vidului, o egoistă specializată în aparențe și nimicuri. Nu pot pactiza la nesfârșit cu superficialitatea”, mi-a zis nemernicul la plecare. Apoi a ridicat din umeri și s-a pierdut în nopte de parcă era proprietatea lui, întunericul care îl învăluia.

Asta e! La naiba cu bărbații și cu toate ifosele lor. Prefer să îmi afișez acel zâmbet infailibil cu care simulez o emoție pe care... n-o am. Nu mi-e foarte greu, dat fiind faptul că am experiență serioasă în disimulări încă de când... Uff! atunci când încerc să identific momentul pierderii virginității mele morale, am realmente o problemă.

Să fiu sinceră, nici cu prietenele mele nu am cine știe ce legături *devastatoare*. Poate doar cu cele care au domiciliul stabil pe Facebook. La cât de rea e lumea în ziua de azi, nici nu e de mirare: dacă ești frumoasă, nu e bine. Cum să arăți mai bine decât ele? Dacă te evidențiez cu opinii bine argumentate, riști să fi bârfită pe la spate că de fapt ești o proastă, dar ți-ai pregătit din timp subiecte convenabile. Nici prea comunicativă nu e indicat să fii, fiindcă vei fi taxată ca gură-spartă. Așa că ducă-se pe pustii și amiciția companioanelor care îți sunt aproape, doar când o duci bine. Norocul meu este că profesional îmi merge foarte bine. Fără îngâmfare (dar ținând cont de faptul că doar proștii pot să fie modești, fiindcă au motive) trebuie să menționez că mereu m-am remarcat de-a lungul timpului, mereu am fost acolo, în față. Premiantă la școală, șefă de promoție în facultate, absolventă de studii doctorale la University of the Arts London și ce dintâi din cercul meu de cunoscuți care și-a luat viața în propriile mâini, reușind să o transforme într-o afacere bănoasă. Mai exact, am speculat faptul că trăim vremuri care se manifestă prin mutații genetice, potrivit cărora noile generații tind să aibă mai multe fotografii, decât pagini scrise în bibliotecă. Și m-am abandonat cu toată determinarea în iureșul fenomenului. Destinul a ținut cu mine și m-am procopsit cu o medalie îmbrăcată în rochiță de argint încă de la primul concurs la care am participat. Apoi, simțind miros de sânge, mi-am ascuțit ghearele și am atacat provocarea survenită, dornică să-mi câștig locul meu în interiorul haitei.

Pare greu de crezut că poți trăi făcând poze și valorificându-le, totuși acesta-i adevărul. Stau mărturie lucrările mele expuse în foaierea teatrului care au fost cumpărate imediat după vernisaj. O fi fost vreun cunoscător avizat sau poate chiar

un colecționar de fotografii neconvenționale, cine știe? Pentru mine este important faptul că mi-am încasat banii nesperat de repede.

Recunosc că am ajuns în breasla asta printr-un cupaj de comoditate și șansă: fiind absolventă de *Belle Arte* eram întovărașită bine cu temele picturale și cu simfonia culorilor. Am lăsat însă deliberat altora posibilitatea de a reprezenta exuberanța valurilor mării, a peisajelor bucolice ori răsăritul mustind de îmbujorare. Eu am riscat optând pentru imagini fotografice. La urma urmei, nu m-am îndepărtat de jocul volumelor, de contururile tremurânde sau de disjungerea luminii. Doar că am făcut-o printr-o tehnică diferită: lucrările mele sunt doar alb-negru și astfel am putut aprofunda seducția din clarobscurul inegalabilului Caravaggio, acest incredibil seducător Marlowe al picturii.

Am și o temă preferată: ploaia. Încerc să o surprind în toate formele și manifestările sale. Marele premiu câștigat la Paris, cel care mi-a adus notorietate și o mulțime de contracte, a recompensat fotografia cu un piseu ud, zgribulit. Se uita pierdut la un felinar chior, ce pâlâia în nopțe, într-o stație de autobuz, așteptând să treacă ploaia. Da, a fost începutul unei aventuri într-un domeniu extrem de profitabil, o meserie care îmi permite să lenevesc dimineața, să călătoresc în cele mai minunate locuri, ba chiar să răspund la telefon doar după cum am chef. Totuși: patru apeluri unul după altul? Să se fi întâmplat ceva atât de important, încât să nu suporte amânare? Trebuia să văd cine nu mai poate fără mine:

— Mda, am răspuns morocănoasă.

— Alo? Maria?

— Chiar ea în persoană.

— Bună seara, Laura Sand te deranjează.

— ???

— Sunt fiica lui Christian Sand, fostul tău profesor de *Istoria artei*, din facultate. Dacă îți amintești, veneam uneori la cursurile lui, împreună cu Iulia, sora mea mai mare.

Am scuturat rapid tolba cu amintiri irelevante și parcă-parcă, într-un colțișor călduț al memoriei s-a înfiripat ceva:

— Aha! Destul de vag, dar îmi amintesc de voi. Stăteți cuminți, cu temele în față, chiar dacă uneori vă prindea seara și erați nemâncate. Cred că v-a fost foarte greu, atunci când... Adică, imediat după ce... Scuze, scuze...

— Da, după ce a murit mama. Eu eram în clasa a patra, soră-mea, cu un an mai mare, iar bietul tata nu avea cu cine să ne lase în siguranță. Era o perioadă cumplită, plângeam cu toții aproape continuu, adesea fără un motiv anume. În sfârșit... Mi-e foarte greu să rememorez acele momente... Scuză-mă că am început să bocesc... Și...

— Nu-i nimic. Spune-mi mai bine, cum m-ai găsit? Nu dau numărul de telefon prea multor persoane.

— L-am primit datorită amabilității secretarei de la universitate. De fapt doamna mi-a sugerat să te contactez, știind că locuiești în apropierea locului unde